

Universiteti "Ukshin Hoti" Prizren

Fakulteti i Filologjisë

PROGRAMI MËSIMOR							
Niveli i studimeve	Bachelor	Programi	Gjuhë e letërsi gjermane	Viti akademik	2016/2017		
LËNDA	Gjuhë shqipe I						
Viti	1	Statusi i lëndës	obligative	Kodi		ECTS kredi	4
Semestri	1						
Javët mësimore	15		Orët mësimore			Ligjërata	Ushtrime
						2	0
Metodologjia e mësimimit	Lënda e Gjuhës shqipe I do të zhvillohet në 2 orë ligjërata në javë. Do të përdoren metodat frontale dhe ndërvepruese, si ajo e bashkëbisedimit, e komentimit dhe vlerësimit, e argumentimit, e analizës dhe e sintezës. Studentët udhëzohen të përdorin literaturë shkencore dhe të debatohet për to. Secili nga studentët do ta punojë dhe do ta dorëzojë nga një punim seminari. Lënda zhvillohet me ligjërata, ushtrime, interaktivitete, teste, seminare.						
Konsultime							
Mësimdhënësi	Prof.ass.dr. Flamur Shala		e-mail	flamurshala@yahoo.com			
			Tel.	044 509 272			
Asistenti			e-mail				
			Tel.				

Qëllimi studimor i lëndës	Përfitimet e studentit
Lënda ka për qëllim që studentët: -Të kuptojnë drejt se lënda <i>Gjuhë shqipe I</i>, duke përfshirë fonetikën dhe fonologjinë ka lidhje të ngushtë me degët e tjera të gjuhësisë dhe se mësimi i kësaj lënde i bën të zotë të dinë për objektin, llojet dhe lidhjet e fonetikës dhe të morfologjisë me disiplinat e tjera; -Të ngrejnë nivelin e përgjithshëm për njohjen e formave të fjalëve sipas kategorive leksikogramatikore të gjuhës shqipe; -Të ngrejnë nivelin e përgjithshëm për kulturën dhe standardin e gjuhës shqipe; -Të aftësojnë, të identifikojnë, të kuptojnë dhe të zbatojnë konceptet dhe teoritë nga fusha e shkrimit akademik; -Të zhvillojnë aftësitë e komunikimit dhe transmetimit të dijes së tyre; -Të jenë në gjendje të zbatojnë njohuritë e fituara nga fusha e fonetikës dhe fonologjisë, si dhe të morfologjisë; -Të aftësohen për punë kërkimore-hulumtuese individuale e grupe; -Të zhvillojnë aftësitë për të gjykuar, krahasuar, analizuar, sintetizuar etj;	Pikësnyimi kryesor i lëndës është që studentët: -Të mësojnë se <i>Gjuha shqipe I</i> përfshin fonetikën, fonologjinë dhe morfologjinë e gjuhës shqipe, dhe se lënda është e lidhur me degët kryesore të gjuhësisë e në veçanti morfologjia me sintaksën. -Të mësojnë për fonologjinë, fonemat dhe variantet e tyre, fonetikën kombinatorë, zëshmimin dhe shurdhimin e fonemave; -Të njihen me shtimin dhe rëniet e tingujve, haplogjinë, elizionin, metatezën, shkrirjen, rotacizmin në shqipen standarde, rrokjen, prozodinë dhe vendin e theksit në fjalët e shqipes dhe rëndësinë që kanë për drejtshkrimin dhe drejtshqiptimin e fjalëve të gjuhës shqipe; -Të mësojnë për pjesët e ndryshueshme të ligjëratës dhe ato të pandryshueshme; -Të mësojnë për pjesët e lakueshme dhe të zgjedhueshme të ligjëratës; -Të njihen me pjesët e pandryshueshme të ligjatës së gjuhës shqipe përdorimin e tyre dhe rëndësinë që kanë për drejtshkrimin e fjalëve të shqipes, përgjithësisht;

Metodologjia për realizimin e temave mësimore:			
Realizimi i temave mësimore bëhet me ligjërata, punime seminari, prezantime, punë kërkimore e hulumtuese, detyra, ushtrime me shkrim e me gojë, diskutime, debate, konsultime etj.			
Kushtet për realizimin e temës mësimore:			
Klasa, tabela, projektor, kompjuter, shkurtesh e marker, materiale të fotokopjuara etj.			
Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)			
	Vlerësimi në %	Nota përfundimtare	
	Vijueshmëria – 10%		
	Punim seminari 5%		
	Detyra 5%		
	Testi gjysmësemestral 25%		
	Provimi përfundimtar 55%		
Obligimet e studentit:			
Ligjërata Studentët kanë për detyrë të ndjekin rregullisht ligjëratat. Në mënyrë ndërvepruese të marrin pjesë në mbarëvajtjen e procesit mësimor dhe t'i kryejnë të gjitha detyrat që i jep mësimdhënësi.		Ushtrime	
Ngarkesa e studentit për lëndën			
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej:
Përgaditja e punimit të seminarit	15	3 ditë	15
Detyra	5	1 ditë	5
Nxënia e materies	20	4 ditë	20
Parapërgaditja për testin (paraprovimi i parë) gjysmësemestral	15	3 ditë	15
Parapërgaditja për testin (provimi) përfundimtar	45	1 javë	45
Vërejtje: 1 ECTS kredi=25 orë angazhim, p.sh. nëse lënda i ka 6 ECTS kredi studentit duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 150 orë		Ngarkesa totale:	100

Java	Ligjërata		Ushtrime	
1.	Tema	Orët	Tema	Orët
	Gjuha dhe komunikimi -Tiparet dhe funksionet e gjuhës	2		

2.	Fonetika-Objekti i fonetikës -Degët dhe llojet e fonetikës -Lidhjet e fonetikës me disiplinat e tjera -Rëndësia teorike dhe praktike e fonetikës	2		
3.	-Drejtshkrimi -Drejtshqiptimi -Planifikimi i shqipes			
4.	Tingujt dhe aspektet e studimit të tyre -Fonetika nyjtimore -Fonetika akustike -Fonetika funksionale Klasifikimi i tingujve të shqipes -Klasifikimi i zanoreve -Klasifikimi i bashkëtingëlloreve	2		
5.	Kundërvëniet e fonemave bashkëtingëllore -Denduria e përdorimit të fonemave -Ndërrimet e fonemave, Qiellzorizimi i fonemave, Metafonia, Apofonia -Ndërrime të tjera morfonologjike -Përngjashmimi dhe shpërngjashmimi -Zëshmimi dhe shurdhimi, Shtimi i tingujve -Rënie e tingujve, Haplologjia -Elizioni -Metateza -Shkrija -Rotacizmi në toskërishte dhe në shqipen standarde	2		
6.	Morfologjia-njohuri të përgjithshme Struktura morfologjike e fjalës, identifikimi i morfemave, rrënja dhe tema e fjalës; Mënyrat dhe tipat e fjalëformimit; Kategoritë leksiko-gramatikore-pjesët e ligjëratës;	2		

7.	Emri-njohuri të themelore -Kategoritë gramatikore: numri, gjinia, rasa -lakimi, shquarsia dhe pashquarsia; -Grupet leksikore; Drejtshkrimi i disa emrave në shumës;	2		
	Test gjysmesemestral			
8.	Mbiemri- njohuri të përgjithshme, kategoritë gramatikore, kategoria e shkallës; Drejtshkrimi i trajtave të shumësit të disa mbiemrave. Numërori	2		
9.	Përemri - njohuri të përgjithshme Përemrat vetorë, dëftorë, lidhorë, pyetës, të pacaktuar. Përdorimi i përemrave në situata sintaksore;	2		
10.	Folja- njohuri të përgjithshme; Mënyrat, kohët, diateza, numri, veta dhe zgjedhimi i foljeve. Përdorimi i tyre në fjali; Përdorimi i foljeve në veten e tretë të lodhore	2		
11.	Format e pashtjelluara të foljeve; Drejtshkrimi i paskajores dhe zëvendësimi me lidhore;	2		
12.	Ndajfolja - klasifikimi; Shkallët e ndajfoljeve Lidhja e foljes kallëzues me ndajfoljen rrethanë në kontekste sintaksore;			
13.	Përdorimi i drejtë i shenjave të pikësimit;			
14.	Lidhëzat- llojet dhe klasifikimi			

15.	Parafjala, Pjesëza; Psthirra	2		

LITERATURA

Anastas Dodi, *Fonetika dhe fonologjia e gjuhës shqipe*, Tiranë, 2004.
 Asllan Hamiti, *Fonetika dhe fonologjia e gjuhës standarde shqipe*, Shkup, 2011.
 Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Instituti i Gjuhësisë dhe Letërsisë, *Gramatika e Gjuhës Shqipe 1*, Tiranë, 2002.
 Instituti Albanologjik i Prishtinës, *Drejtshkrimi i Gjuhës Shqipe*, Prishtinë, 1974.

Literatura shtesë:

Bahri Beci, *Gramatika e gjuhës shqipe*, Tiranë - Prishtinë, 2005
 Fadil Sulejmani, *Praktikumi i gjuhës së sotme shqipe*, Prishtinë, 1984.

VËREJTJE

Mësimi mbahet sipas orarit zyrtar.

Vërejtje për studentin:

Prezenca e studentëve në orën e mësimit u ndihmon atyre të nxënë dije për lëndën. Zhvillimi i lëndës me metodën interaktive i bën më të interesuar dhe më komunikues.